

Warszawa, dnia 12 marca 2021 r.

Stanowisko

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych, dotyczące możliwości przyjęcia pełnomocnictwa od klienta, którego przeciwnik korzysta ze stworzonego przez radcę prawnego utworu /szkolenia/ na podstawie licencji

1. Przedmiot sprawy

Do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych skierowana została przez radcę prawnego prośba o przedstawienie stanowiska w sprawie interpretacji przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego celem udzielenia odpowiedzi na następujące pytanie:

Czy opracowanie przez radcę prawnego szkolenia w formie e-learningowej i odpłatne udzielenie prawa do korzystania z tego szkolenia powoduje, że osobę uprawnioną do korzystania ze szkolenia należy traktować w okresie obowiązywania tego prawa jako innego klienta w jakiegokolwiek sprawie, o którym mowa w art. 28 ust. 2 in fine Kodeksu Etyki Radcy Prawnego? Powyższa wątpliwość dotyczy w szczególności przypadku, gdy radca prawny nie świadczył i nie świadczy pomocy prawnej w żadnej innej formie na rzecz tej osoby, a prawo do korzystania ze szkolenia obejmuje także jego wersje (aktualizacje), które mogą powstać w przyszłości, bez konieczności zapłaty dodatkowego wynagrodzenia za te wersje, przy czym radca prawny nie jest zobowiązany do ich opracowania (nie są one przedmiotem zlecenia)?

2. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska

Dla przedstawienia stanowiska w sprawie, oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1231 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 75 z późn. zm.),
- 3) Kodeks Etyki Radcy Prawnego - Uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

Dla ustalenia stanu faktycznego wykorzystano zapytanie radcy prawnego datowane na 21 stycznia 2021 r., powołane na wstępie niniejszego stanowiska.

3. Analiza zagadnienia

Przepis art. 28 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej: „KERP”) statuuje zakaz bycia przez radcę prawnego obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, jeżeli przeciwnik klienta jest również klientem tego radcy prawnego w jakiegokolwiek sprawie.

Celem tej regulacji jest zapobieganie wystąpieniu niepożądanego konfliktu interesów, w jakiej znalazłby się radca prawny w razie sporu dwóch swoich klientów.

Na gruncie art. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

Szkolenie stworzone przez radcę prawnego, jeżeli odznacza się opisanymi wyżej cechami, jest utworem.

Z klientem (opisanym w pytaniu radcy prawnego jako *klient B*) radca prawny zawarł umowę licencji niewyłącznej, na mocy której klient ten uzyskał prawo do korzystania z utworu w postaci zaktualizowanego szkolenia (pierwotnie stworzonego dla jeszcze innego klienta) również po jego ewentualnym kolejnym zaktualizowaniu, tj. do korzystania z nowszej wersji utworu ewentualnie stworzonej przez autora /radcę prawnego.

Fakt zawarcia i obowiązywania umowy licencji, o której mowa powyżej, nie oznacza jednak, iż klient pozostaje klientem radcy prawnego w rozumieniu przepisu art. 28 ust.2 KERP.

Należy bowiem przyjąć, że w powołanym przepisie chodzi o „aktualnego” klienta, a więc, że poprzez *klienta* należy rozumieć podmiot, któremu pomoc prawna jest przez radcę prawnego jeszcze udzielana. Nie przez przypadek w przepisie tym użyto czasu teraźniejszego – *jest* klientem. Tymczasem w stanie faktycznym opisanym w pytaniu radcy prawnego pomoc prawna *była* klientowi udzielana w przeszłości, zaś to, że klientowi B przysługuje jeszcze prawo do korzystania z utworu /szkolenia/, nabyte w związku z udzielaniem pomocy prawnej w przeszłości, nie zmienia tej konkluzji – szczególnie w sytuacji, w której radca prawny nie zobowiązał się wobec tego klienta do dokonania aktualizacji szkolenia, a jedynie warunki udzielonej przez radcę prawnego licencji pozwalają na korzystanie z tego szkolenia również w wersji po jego aktualizacji. Innymi słowy praca /czynności/ radcy prawnego została już wykonana, a to, że klient B jeszcze przez jakiś czas może korzystać z owoców tej pracy /efektów tych czynności/ pozostaje bez znaczenia dla oceny aktualnego charakteru jego relacji z radcą prawnym.

Warto podkreślić, że przyjęcie odmiennej interpretacji prowadziłoby do trudnych do obrony wniosków, iż każdy licencjobiorca w zakresie utworu, do którego prawa autorskie przysługują radcy prawnemu byłby jego klientem w rozumieniu przepisu art. 28 ust.2 KERP (przy czym należy przypomnieć, że w świetle przepisu art. 66 ust.1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jeżeli inaczej nie postanowiono w umowie licencyjnej, licencja jest udzielona na 5 lat, co oznaczałoby, że ów zakaz trwałby co do zasady nie mniej niż 5 lat), a radca prawny będący autorem np. komentarza do ustawy nie mógłby udzielać pomocy przeciwnikowi

podmiotu, który w swojej działalności legalnie (na zasadzie licencji czy też nawet na zasadzie dozwolonego użytku) korzysta z wiedzy zawartej w tym komentarzu.

4. Podsumowanie

Podmiot, który uzyskał prawo do korzystania z utworu w postaci szkolenia stworzonego przez radcę prawnego nie pozostaje klientem radcy prawnego w rozumieniu art. 28 ust.2 KERP tylko z tego powodu, że jest nadal uprawniony do korzystania z tego utworu (nawet jeżeli jest uprawniony do korzystania także z ewentualnych aktualizacji, do stworzenia których jednak radca prawny się nie zobowiązał).

W związku z tym radca prawny może być pełnomocnikiem przeciwnika takiego podmiotu, o ile nie sprzeciwiają się temu inne względy.

Opracował:

r. pr. Tomasz Korpusiński

**Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP
r. pr. Ryszard Wilmanowicz**